

BROESSA, DE OUDE SULTANSSTAD

In het licht van de dalende zon wordt de berg zwaar amethystpaars, en de sneeuw op zijn top gaat kersrood gloeien. En daartegen de blauw-groene wanden van de achtkantige türbe. Kleurige coulissen uit een godenwereld.

Wij wandelen verder, naar de buitenwijken, in de richting van de Emir Sultan Cami, — de moskee in de hooge cypressengroep in de verte. Wij weten, dat de oorspronkelijke moskee uit 1402 dateert, uit den tijd toen de woeste Timur Lenk Klein-Azië veroverend doortrok, maar dat het gebouw van tegenwoordig uit het begin der XVIIIde eeuw stamt. Wij hebben dus een laten stijl te verwachten, die niets gemeen zal hebben met de moskeeën, die wij hier al bezochten. Dit blijkt echter in 't geheel niet uit de verte, als wij over een langzaam stijgenden, ouden straatweg de moskee met zijn koepel en minarets naderen, die omgeven is door oeroude, donkere cypressen: een moskee zooals er zoo vele zijn. Maar nu wij dichterbij komen, valt toch direct het poortje op, waar wij straks door binnen gaan, met zijn in het midden van een spits uitgaande, gevoelige bogen-silhouet — als waren het aan weerszijden opengehouden draperieën. Het poortje leidt naar een binnenplaats, met een fonteintje in het midden, omgeven door arkaden, alle gekroond door spitsbogen als het toegangspoortje, en die gedragen zijn door elegante zuiltjes. Aan den rechterkant worden de arkaden afgesloten door de moskee, en links door de türbe; vóór ons en achter ons liggen de arkaden zonder toegevoegd gebouw, slechts met vensters in hun muren, en een toegangspoortje.

Van het geheel gaat een bekoring uit van sobere elegance, die wij aan ons verwant voelen — ten eenen male vreemd aan de wonderbaarlijke charme van het oude Broessa. Europeesch is deze architectuur, laat XVIIIde-eeuwsch, en de bouw moet ook wel door een Europeaan geleid zijn. Het is trouwens bekend, dat de Turken in dien tijd Europeesche architecten en kunstenaars in hun dienst namen. Ook een onderdeel valt op als merkwaardig Europeesch — het geschilderde friesje boven de moskee-deur, met cypressen en paleizen aan zee of aan een meer. Het staat alles heel dicht bij ons. Treft de atmosfeer ons hier niet als die van een Chineesche thee-koepel bij een buiten aan de Vecht,

Ingang van de Groene Moskee